АНОТАЦІЯ
навчальної дисципліни

«Соціальний супровід осіб у центрах денного перебування та підтриманого проживання»

(ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА)

Опис дисципліни

Кількість кредитів – 6
Загальна кількість годин – 180 год.
Семестр – 4
Лекції – 32
Практичні, семінарські – 32
Самостійна робота – 116

Вид підсумкового контролю – залік.

Керівник курсу: Сайко Х.Я., кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи.

Анотація дисципліни: Дисципліна є ***вибірковою*** складовою навчального плану.

Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить студенту сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Метою вибіркової навчальної дисципліни **«Соціальний супровід осіб у центрах денного перебування та підтриманого проживання»** є розглянути загальні питання: принципи соціальної адаптації осіб з різними нозологіями, специфічні методи і прийоми, що використовуються в корекційній роботі, організаційні аспекти психо-корекційних технологій, проводити діагностику порушень розвитку серед осіб з порушеннями. Сформувати вміння складати та оцінювати корекційні програми з урахуванням віку та структури дефекту, проводити тренінги із соціальної адаптації в умовах центрів денного та підтриманого проживання із використанням сучасних методик та технологій соціально-психологічної адаптації.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів з напрямками роботи в центрах денного перебування;
- вивчення специфіки побудови індивідуальної програми супроводу;
- навчання розробці індивідуального плану корекційно -розвиваючої роботи з урахуванням індивідуальних особливостей.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність:

- ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людині громадянина в Україні.
- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної

області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
- ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

- ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
- ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
- ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
- ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.
- ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
- ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
- ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.
- ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
- ФК20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.
- ФК21. Здатність здійснювати соціально-педагогічну діяльність у закладах освіти різного типу на засадах партнерської взаємодії, створювати умови для гармонійного розвитку особистості, її здібностей, організації її дозвілля.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Поняття соціальних компетенцій на кожному віковому етапі розвитку.

Тема 2. Особливості формування навичок соціально-психологічної адаптації.

Тема 3. Сутність порушення розвитку.

Тема 4. Дизонтогенез інтелектуального розвитку.

Тема 5. Психічний розвиток та соціальна адаптація при порушеннях опорно-рухового апарату.

Тема 6. Особливості психофізичного розвитку при аутизмі.

Тема 7. Психолого-педагогічна характеристика осіб із комплексними порушеннями в розвитку.

Тема 8. Психолого-педагогічна оцінка потреб осіб з порушеннями розвитку.

Тема 9. Аналіз рівня сформованості соціальних компетенцій у осіб з різним типом порушеного розвитку з урахуванням компонентів соціального середовища.

Тема 10. Формування соціальних компетенцій осіб із інтелектуальними порушеннями.

Тема 11. Формування соціальних компетенцій осіб з розладами спектру аутизму.

Тема 12. Соціальна реабілітація як важлива галузь соціалізації осіб із обмеженими можливостями.

Тема 13. Професіограма спеціального працівника.

Тема 14. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти та ІРЦ.

Тема 15. Формування соціальних компетенцій осіб з загальними порушеннями розвитку в умовах центру денного перебування.

Тема 16. Практичні рекомендації для фахівців, які працюють з особами із особливими освітніми потребами.

Рекомендована література

Базова

1. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників / Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Борщевська Л.В., Обухівська А.Г. – Кам'янець- Подільський: Абетка, 1998.
2. Основы специальной психологии: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений / Л.В. Кузницова, Л.И.Переслени, Л.И. Солнцева и др.; Под ред. Л.В. Кузницовой. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. — 480 с.
3. Островська К. О. Аутизм: проблеми психологічної допомоги. Навчальний посібник, 2006. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. – 110 с.
4. Островська К. О. Особливості профорієнтації підлітків з аутизмом / К. О. Островська, І. П. Островський, Х. Я. Сайко // Проблеми сучасної психології . - 2018. - Вип. 39. - С. 206-220.
5. Островська К.О. Психологічні основи формування соціальних компетентностей дітей з аутистичними порушеннями: Дис. на здобуття наук. ст. доктора пс. наук, Київ, 2013. – 465 с.
6. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. — Частина І. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. – 238с.
7. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. — Частина 2. Навчання і виховання дітей. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. – 224 с.
8. Синьова, Є. П. Тифлопсихологія. Психологічні особливості людей з глибокими порушеннями зору : підручник / Є. П. Синьова. - К. : "Знання", 2008. - 365 с.
9. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / под. научн. ред. Л. М. Щипицыной. – СПб. : «Речь». 2003. – 216 с.

Допоміжна

1. Шеремет М.К. Основні тенденції модернізації підготовки корекційних педагогів в умовах реформування освітньої галузі /М.К. Шеремет// науково-методичний журнал «Логопедія» №1 2011. С.3-5.
2. Шеремет М. К Проблеми та перспективи спеціальної освіти: // 36. наук. Пр. Кам'янець-Подільського державного університету: серія соціально-педагогічна; випуск 7 / За ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошинський В. С, 2007. – С. 101 – 103.
3. Шульженко Д. І. Підготовка вчителів загальноосвітніх закладів до конструювання роботи з аутичними дітьми / Д. І. Шульженко // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: наук.-метод. зб. / за ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. – К.: Наук. світ, 2005. – Вип. 6. – С. 228–231.
4. Bauman S., Margaret L., Thomas L. Kemper B. The Neurobiology of Autism / S. Bauman, L. Margaret, L. Thomas Kemper B. – Baltimore, Md.: Johns Hopkins University Press, 2005.
5. Dawson G. "The role of abnormal hemispheric specialization in autism" / G. Dawson, E. Schopler, G. Mesibov // Neurobiological issues in autism Plenum Press. – 1987. – № 12